

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Сучасні перетворення, що відбуваються в Україні, в соціально-економічній сфері, світові тенденції гуманізації, інтеграції та глобалізації суспільства визначили нові пріоритети розвитку освітньої галузі. Сьогодні одним із основних питань модернізації освіти в Україні є створення якісно нової школи, яка поєднувала у собі самореалізацію особистості та бажання і вміння навчатися впродовж життя. Ефективне використання студентами світового інформаційного потенціалу є визначальним чинником зближення вітчизняної та європейської вищої освіти [1]. У нормативно-правовій базі України визначена необхідність підготовки молоді до сприйняття все більш зростаючого потоку інформації у Законі України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» [2]. На місце її пасивного сприймання ставиться самостійний пошук нової інформації, вміння аналізувати і використовувати інформаційний потенціал для орієнтації у провідних концепціях і теоріях, щоб на їхній основі формувати власне мислення. Сучасний студент повинен навчитися володіти прийомами самостійного пошуку, збору, обробки, аналізу та синтезу інформації, отримати знання, вміння і навички інформаційного самозабезпечення з навчальної і науково-дослідної діяльності.

Обсяг наукових знань у будь-якій сфері діяльності майже повністю поновлюється впродовж 5-6 років [1]. Враховуючи цю обставину, в навчальному процесі вищого навчального закладу має передбачатися багатоаспектна самостійна робота студентів, оскільки саме у студентські роки найактивніше формується потреба самостійно поновлювати свої знання, доповнюючи відомості, одержані на лекціях та лабораторно-практичних заняттях. Проблеми організації самостійної навчальної діяльності студентів різнобічно висвітлюються в працях А. Алексюка, Ю. Бабанського, В. Бондаря, В. Козакова, І. Лернера, О. Мороза, О. Ярошенко та ін.

При вивченні кожної дисципліни організація самостійної роботи студентів повинна представляти єдність трьох взаємопов'язаних форм, які представлені на рис. 1.

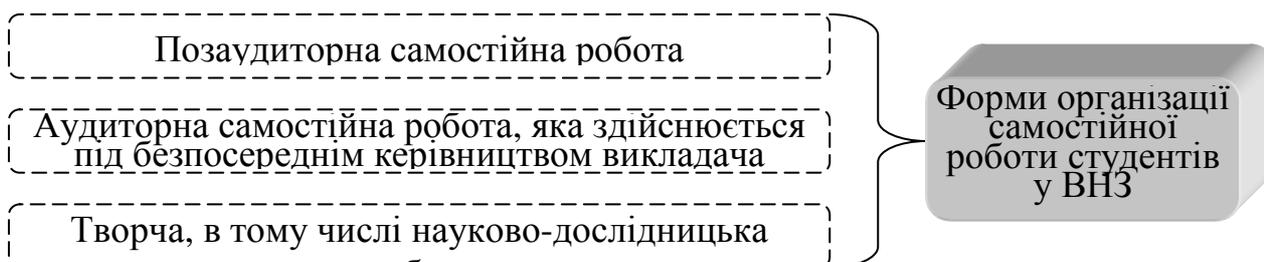

Рисунок 1 – Форми організації самостійної роботи студентів у ВНЗ

Активна самостійна робота студентів можлива тільки при наявності серйозної та стійкої мотивації. Найсильніший мотивуючий фактор – це підготовка до подальшої ефективної професійної діяльності [3].

До внутрішніх чинників відносимо: корисність виконуваної роботи; участь студентів у творчій діяльності; інтенсивна педагогіка, яка припускає введення в навчальний процес активних методів, перш за все ігрового тренінгу, в основі якого лежать інноваційні та організаційно-діяльні ігри; участь в олімпіадах з навчальних дисциплін, конкурсах науково-дослідних або прикладних робіт; застосування мотивуючих факторів контролю знань (накопичувальні оцінки, рейтинг, тести, нестандартні екзаменаційні процедури); заохочення студентів за успіхи у навчанні та творчої діяльності (стипендії, преміювання, заохочувальні бали) та санкції за погане навчання; індивідуалізація завдань, що виконуються як в аудиторії, так і поза нею; особистість викладача; циклічне навчання («метод занурення»), що дозволяє інтенсифікувати вивчення матеріалу, так як скорочення інтервалу між заняттями з тієї чи іншої дисципліни вимагає постійної уваги до змісту курсу та зменшує ступінь не засвоєння матеріалу.

Таким чином, підкреслимо, що конкретні шляхи і форми організації самостійної роботи студентів, що націлена на підвищення успішності засвоєння навчальних дисциплін, зростання зацікавленості самостійним опануванням знаннями, досягнення підвищення самостійності, активності, ініціативності у навчанні, визначаються багатьма чинниками та дає можливість значною мірою індивідуалізувати процес навчання шляхом підбору індивідуальних завдань, дозволяє прогнозувати швидкість і ефективність навчання кожного студента.

Література

1. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Журавська Л. М. Концептуальні умови управління самостійною роботою студентів у ВНЗ / Л. М. Журавська // Освіта та управління. – Т. 3. – 1999. – №2.
3. Фаустова Е. М. Студент нового часу: соціокультурний профіль / Е. М. Фаустова. – М. : 2004. – 72 с.

Ониси́форова Валентина Юріївна, к.е.н., доцент, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Valentinka-83@mail.ru

ДО ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ

В сучасних умовах все більшої актуальності набувають проблеми підвищення якості підготовки фахівців вищими навчальними закладами. Означена проблема не втрачає своєї значущості і при підготовці фахівців для